

را فراهم می‌کنند، مانند قوانین مالیات‌ها، کار و تأمین اجتماعی، تعزیرات حکومتی و امثال آن که تکالیف و وظایف مازادی را برای کافرمایان و صاحبان سرمایه ایجاد می‌کنند. در مجموع، به ذکر این نکته بسنده می‌شود که سیاست دولت در زمینه صنعت، با توجه به آنچه بیان گردید اجرا نشده و گامی نو در جهت رشد صنعت برداشته نشده است. ■

تعدادی از واحدها به بخش خصوصی، بهبود فضای کسب و کار بسیار مهمتر است و باید بدو این زمینه از طریق قوانین و مقررات فراهم گردد. سرانجام در ارتباط با قوانین و مقررات باید گفت مشکلات در این زمینه بسی گسترده تر است. برخی از قوانین دارای ابهام بوده و حتی مجریان قادر به اجرای آن نیستند. برخی قوانین با قوانین دیگر در تناقض اند. همچنین برخی قوانین در حقیقت موانع پیشرفت صنعت

بهبود روابط ایران و آذربایجان

دوست، همسایه و برادر

روابط ایران و آذربایجان، بر خلاف تلاش‌های برخی از قدرت‌ها در منطقه و جهان روبه گسترش است.

بین‌المللی وصل نماید و این موقعیت استراتژیک ایران می‌تواند در گسترش اقتصاد و امنیت منطقه قفقاز مهم باشد. اما دولت‌های آمریکا، روسیه، ترکیه و رژیم صهیونیستی، هیچ وقت نخواسته‌اند روابط ایران و آذربایجان گسترش

یابد، چون فاکتورها و زمینه‌های همگرایی ایران با جمهوری آذربایجان بیش از واگرایی دو کشور می‌باشد. ولی اقدامات رسانه‌های وابسته به این کشورها، بهانه رابطه طبیعی ایران با همسایه دیگر خود ارمنستان، زمینه‌ای جهت تبلیغات منفی علیه ایران در آذربایجان شده است.

کمک‌ها و مساعدت‌های مادی و معنوی ایران به جمهوری آذربایجان و مردم آن کشور، در طول جنگ قره باغ بر هیچ کس پوشیده نیست ولی رسانه‌های تبلیغاتی غرب‌گرا این اقدامات انسان دوستانه ایران را نادیده می‌گرفتند. گسترش روابط ترکیه با ارمنستان، خلاف سیاست‌ها و شعارهای ضد ایرانی آن کشورها در طول ۱۵ سال گذشته علیه ایران بود. طرفداران ترکیه و مقامات آن کشور که شعار «یک ملت و دو دولت» را سرلوحه تبلیغات خود در آذربایجان قرار داده بودند، به نظر می‌رسد اگر مبنای سیاست جمهوری اسلامی ایران در خصوص جمهوری آذربایجان، بر مبنای توسعه فرهنگی و ایجاد ارتباطات گسترده با مردم آذربایجان باشد و واقعیت‌های موجود به صورت شفاف بین مردم دو کشور دوست و برادر ایران و آذربایجان بیان گردد، دیگر مجالی برای فرصت‌طلبان، جهت تخریب روابط دو کشور وجود نخواهد داشت. این موضوع را که در مرزهای شمال غربی ما کشوری به نام جمهوری آذربایجان تشکیل شده است، باید از نظر استراتژیک به عنوان یک فرصت نگاه کنیم و اگر تهدیدی احساس می‌کنیم بهتر آن است که تهدید را به فرصت تبدیل کنیم.

مواضع روشن رئیس‌جمهور جدید آذربایجان در خصوص پرونده هستی ایران و تحریم‌های اعمالی آمریکا علیه ایران بسیار روشن است. ایشان ضمن حمایت از غنی‌سازی اورانیوم در ایران، با اعمال تحریم علیه ایران مخالفت می‌ورزد. این در حالی است که خیلی از کشورهایی که ما بیشترین انتظار را از آنها برای همدلی در مسئله هسته‌ای داشته‌ایم، نه تنها به جانبداری از کشور نپرداخته‌اند بلکه حتی در اعمال سیاست‌های تحریمی با غرب همدستی نموده‌اند. ولی آذربایجان در مسیر تحقق اهداف هسته‌ای کشورمان، علیرغم همه فشارهای غرب و آمریکا با اتخاذ موضعی شفاف، حمایت خود را از این برنامه‌ها اعلام کرده است.

این که هر کشوری در صحنه بین‌المللی طبق منافع ملی و نیازهای خود حرکت می‌کند حقیقتی غیر قابل انکار است. ما نیز در منطقه قفقاز باید بر مبنای منافع خود، به اتخاذ سیاست‌های راهبردی پرداخته که به نظر می‌رسد در شرایط حاضر، فعال کردن دیپلماسی میانجیگری ایران در تحقق روند صلح قره باغ می‌تواند مثمرتر باشد. ■

انتخابات ریاست جمهوری آذربایجان با انتخاب مجدد دکتر الهام علی‌اف پایان یافت. همان‌طور که بیشتر ناظران قبل از انتخابات پیش‌بینی کرده بودند، آقای الهام علی‌اف تنها کاندیدای برتر این انتخابات بود. الهام علی‌اف که بعد از فوت پدرش آقای حیدر علی‌اف، رئیس‌جمهور فقید آذربایجان، زمام کشور را بر عهده گرفت، در امور داخلی و خارجی گام‌های مهمی برداشته است. ایشان در استراتژی سیاسی خود، با ایجاد روابط چندجانبه و موازی بین کشورهای ذینفع در منطقه - کشورهای همچون ایران، روسیه، ترکیه و آمریکا، به عنوان مهمترین کشورهای طرف جمهوری آذربایجان - از گذشته تا به حال، قدم‌های مفیدی در جهت ثبات آن کشور برداشته است.

از نگاه آمریکایی‌ها، آذربایجان به عنوان منطقه‌ای نفت خیز و مسیری جهت ترانزیت انرژی می‌باشد و تسلط بر آن کشور، نقش اساسی را در کنترل انرژی جهان و مقابله با زیاده‌خواهی روسیه در منطقه دارد. ولی از نظر روسیه، آذربایجان در حوزه منافع ملی آن کشور قرار دارد. روس‌ها معتقدند که آذربایجان با توجه به پتانسیل‌های بالقوه و بالفعلی که از نظر موقعیت جغرافیایی و ذخایر انرژی دارا می‌باشد، می‌تواند نقش مهمی در منطقه ایفا کند. به همین خاطر روس‌ها سعی دارند با طولانی کردن حل مناقشه قره باغ که حدود ۲۰ درصد خاک آذربایجان را شامل می‌شود، ابزاری جهت دخالت در آذربایجان داشته باشند.

با توجه به این که منطقه قره باغ به عنوان بخشی از جمهوری آذربایجان در اسناد و مدارک تاریخی ثبت شده است اما در این مسئله روس‌ها و آمریکایی‌ها از سیاست انگلیسی‌اختلاف‌بین‌داز و حکومت‌کن استفاده می‌نمایند.

در حال حاضر نکته مهم و اساسی این است که تعریف روابط ایران و آذربایجان چگونه باید باشد؟ همه می‌دانند که آذربایجان در سال‌های نه چندان دور، بخشی از خاک کشور عزیزمان بوده که در گذشته توسط استعمارگری چون روسیه از آغوش کشور دور مانده است. این واقعیت تلخ را ما قبول کرده‌ایم و همین مسئله موجب شد که در زمان فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ جمهوری اسلامی ایران جزو اولین کشورهایی باشد که استقلال جمهوری آذربایجان را به عنوان همسایه به رسمیت بشناسد. روی کار آمدن جبهه خلق به رهبری ابوالفضل ایلچی بیک به عنوان رئیس‌جمهوری و شعارهای تند و ضد ایرانی و پان‌ترکیستی ایشان و همفکرانشان باعث ایجاد شک و دودلی در بین برخی از مسؤولان و مردم ایران، نسبت به دوستی برخی زمامداران آذربایجان نسبت به ایران شد.

درست است که حکومت ایلچی بیک بیش از یک سال (۱۹۹۲) دوام نداشت، اما آثار منفی سیاست‌ها و شعارهای آن مقطع ایشان، هنوز در حافظه برخی از مسؤولان و مردم ایران باقی مانده است. در دوران حکومت رئیس‌جمهور فقید آذربایجان، حیدر علی‌اف، وی یکسری سیاست‌ها و اقدامات مثبتی جهت ترمیم و توسعه روابط بین دو کشور دوست و مسلمان انجام داد و در ادامه نیز الهام علی‌اف راه پدر را در پیش گرفت. اما متأسفانه هنوز روابط دو کشور به حد معقول نرسیده است و برخی مشکلات حاشیه‌ای، سایه بر روابط دو کشور انداخته است. جمهوری اسلامی ایران، به عنوان پلی می‌تواند شمال و جنوب را به آب‌های